

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1512/ /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a Panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 363/2010. (VII. 7.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a panaszában előadta, hogy 2009. szeptember 24-én, hajnali 5 óra 30 perckor arra ébredt, hogy az ablakán lévő redőnyt nagyon verik. Elindult a bejárati ajtó felé, ahol két férfi állt, akik kiabálták, hogy nyissa ki. Amikor beengedte őket, akkor felszólították, hogy nyissa ki a kaput is. Kinyitotta a kaput, majd több személy bement a házába és elemlámpával világítottak és elkezdtek keresni a lakásában. Amikor beléptek a lakásába akkor nem igazolták magukat. A hangoskodásra felébredt a szobában alvó hatéves lánya és egyik személy megkérdezte tőle, hogy mikor látta utoljára az apukáját. Megkérte őket, hogy hagyják békén a lányát. A helyszínen jelen lévő rendőrnő hangosan (üvöltve) közölte, hogy a férjét keresik, aki nem vonult be a jogerősen kiszabott két éves börtönbüntetés letöltésének megkezdésére. Ekkor a Panaszos felszólította a rendőröket, hogy hagyják el a házát. Amikor elindultak kifelé a lakásból a rendőrnő visszaszólt, hogy ezután minden nap jönni fognak. Ezt követően panaszt tett a Ráckevei Rendőrkapitányságon, ahol közölték vele, hogy adat merült fel arra vonatkozóan, hogy a házában körözött személy tartózkodik, ezért a rendőrök jogszerűen jártak el. Ezután Ráckevei Ügyészségen is panaszt tett, de ott is elmondták, hogy a rendőrök jogszerűen jártak el.

Panaszos a rendőri intézkedés miatt 2009. szeptember 25-én a Panasztestülethez fordult. A panaszban foglaltak az alábbiakban összegezhetők:

- amikor a rendőrök bementek a lakásába nem igazolták magukat, nem közölték az intézkedés okát;
- a rendőrnő üvöltve beszélt vele;
- a hatéves lányát zaklatták azáltal, hogy megkérdezték tőle, hogy mikor látta az apját;
- megítélése szerint hajnalban nem zaklathatják a rendőrök.

A Panasztestület a rendőri intézkedéssel kapcsolatban lefolytatott vizsgálatot követően állásfoglalásában megállapította, hogy *„a Testület jogszerűnek találta a panaszos férje elfogásának érdekében foganatosított intézkedéseket, és nem tudott alapjogsérelmet megállapítani a tájékoztatási kötelezettség és a rendőrök által használt hangnem tekintetében. Ugyanakkor a Testület úgy találta, hogy a rendőrség megsértette a panaszos kiskorú gyermekének tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, amikor elfogatói parancs hatálya alatt álló édesapjának hollétéről tett fel kérdéseket neki.”*

II.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok – a panasz, a Ráckevei Rendőrkapitányság akcióterve, az intézkedést foganatosító rendőrök jelentése, a Ráckevei Rendőrkapitányság panaszeltutasító határozata, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság átirata – alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A 2009. szeptember 24-i (r. törzsszászlós asszony által készített, aki az akció parancsnoka volt) jelentés szerint 2009. szeptember 24-én 04.00 órától 08.00 óráig körözési akciót hajtott végre a Ráckevei Rendőrkapitányság állományába tartozó öt rendőrrel együtt. Az akció megkezdésekor eligazítást tartott, melynek során elmondta, hogy több címre kell menniük, mivel van olyan hely, ahol feltételezhető, hogy otthonában tartózkodik a körözött személy. Egyik ilyen cím volt a Panaszos lakcíme is, ahol a nyilvántartás szerint bejelentett lakcíme volt körözött személynek, aki átvette a két év letöltendő szabadságvesztésről szóló végzést, azonban nem vonult be a büntetés végrehajtási intézetbe.

Kb. 05 óra 25 perckor érkeztek meg a fenti helyszínre, két szolgálati gépkocsival, hat fővel. Kopogtattak az utcafronton lévő ablak redőnyén, majd egy-két perc elteltével halvány fény gyulladt a házban a bejárati ajtónál. Ezt követően két kollégája beugrott a kapu melletti téglakerítésen az udvarra. Miután a két kollégának a bejárati ajtót kinyitották, ezután a kaput is kinyitották és mindannyian bementek a lakásba. Szobáról-szobára haladva átnézték a lakást, de nem találták a körözött személyt. A házban lakó hölgy folyamatosan nehezményezte, hogy bementek a házába és egyáltalán joguk van-e hozzá. Sérelmezte, hogy hajnalban zaklatják a családját. Miután nem találták a körözött személyt, eltávoztak a házból, közölték a hölgygel, hogy még visszajönnek.

A szintén 2009. szeptember 24-i (melyet r. törzsrőrmester úr készített) rendőri jelentés szerint öt társával együtt körözési akciót hajtott végre. Az említett lakásba úgy jutott be, hogy társával együtt beugrott a téglakerítésen keresztül az udvarra, majd a bejárati ajtón dörömbölve egy hölgy nyitotta ki azt ki. Ekkor mellette állt egy kislány is. Elmondta, hogy honnan jöttek és miért, bemutatkozott, majd elemlámpával magára világított, hogy lehessen látni az egyenruháját. Átnézték a lakást, de nem találták meg a körözött személyt. Az egyik szobába átvizsgálása közben az ott lakónak a kislánya is benn tartózkodott, és megkérdezte tőle, hogy nem tudja-e, hogy hol van az apukája. Ekkor a hölgy ráüvöltött, hogy milyen jogon kérdezi a kislányt és, hogy ha kérdezni akar valamit, akkor tőle kérdezzen. Mivel nem találták meg a körözött személyt, eltávoztak a lakásból, de közölték a hölgygel, hogy vissza fognak jönni. A hölgy annyit mondott, hogy nem tudja, hogy hol van a férje. Nagyon feldúlt állapotban volt és nehezményezte az egész rendőri intézkedést.

A 2009. szeptember 23-án a Ráckevei Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályvezetője által aláírt „Akcióterv” szerint az akció célja a körözött személyek felkutatása a Ráckevei Rendőrkapitányság illetékességi területén belül. A szolgálat időtartama 2009. szeptember 24-én 04.00 órától 08.00 óráig. Résztvevők hat fő, időjárásnak megfelelő szolgálati öltözetben.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatára által 2010. január 05-én írt, 13000-1257/39-3/2009. számú átirata szerint a magánlakásban történő intézkedésre az Rtv. 33. §.-ának¹ (1) bekezdés és a 39. §.-ának (1) bekezdés b) pontja², jelentett jogalapot.

Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a felsorolt intézkedés végrehajtására jogszerűen, szakszerűen került sor.

¹ **Rtv. 33. § (1) bekezdés :** „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

b) aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki;

² **Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pont:** „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

III.

A Panasztestület állásfoglalása szerint a panaszbeadványban kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos és gyermeke tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz, személyi szabadsághoz, személyi biztonsághoz, valamint magánlakás sérthetlenségéhez való jogát.

A Panaszos beadványában kifogásolta azt is, hogy a rendőrök egyáltalán miért mentek be a lakásába. Megállapítottam, hogy a rendőrök, tekintettel az Rtv. 39. § (1) bekezdés j. pontjában, valamint az Rtv. 30. § (2) bekezdésében³ foglaltakra, jogosultak voltak a lakásba belépni. Egyetértve a Testület megállapításával a panaszt e tekintetben elutasítom.

A Panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök nem közölték vele, hogy ők valóban rendőrök. Az Rtv. 20 § (1) bekezdés⁴ szerint „*a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és az azon elhelyezett azonosító jelvénye....*” igazolja. A rendelkezésre álló adatokból megállapítottam, hogy az intézkedő rendőrök egyenruhában voltak. A rendőri jelentés szerint az intézkedés megkezdésekor a rendőr közölte, hogy honnan van, mi az intézkedés célja, továbbá elemlámpával megvilágította a ruháját is. A Panaszos felkapcsolta a villanyt és ekkor már láthatta, hogy valóban rendőrök vannak nála. Egyetértve a Panasztestület megállapításaival, a panaszt e tekintetben elutasítom.

A Panaszos sérelmezte, hogy az egyik rendőr kérdéseket tett fel gyermekének édesapja hollétével kapcsolatban. A Panasztestület véleménye szerint „*a Testület megállapította, hogy a Panaszos kiskorú gyermekét az apja hollétéről kérdező rendőr eljárása az Rtv. 32. §-ába ütközött, és sértette a Panaszos gyermekének tisztességes eljáráshoz való jogát*”

Az Rtv. 32. §-a szerint⁵ „*a rendőr feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges.*”

³ **Rtv. 30. § (1) bekezdés:** „A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

⁴ **Rtv. 20. § (1) bekezdés:** „A rendőrt az intézkedés során
a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy
b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye
igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

⁵ **Rtv. 32. §** „A rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

E törvényi rendelkezés tehát felhatalmazza a rendőrt arra, hogy intézkedése során bárkihez kérdést intézzon.

Megállapítható, hogy a rendőr az intézkedése során egy alkalommal, nem indulatosan, hanem hétköznapi hangnemben tette fel a kérdését a gyermekkorú kislánynak. Ugyan a gyermek nem válaszolt, de tekintettel az adott helyzetre, a kérdést nem ismételte meg.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Panasztestület állásfoglalásában hivatkozott – *a panaszos kiskorú gyermekét az apja hollétéről kérdező rendőr eljárása az Rtv. 32. §-ba ütközött és sértette a panaszos gyermekének tisztességes eljáráshoz való jogát* – nyilatkozattételre vonatkozó mentesség a rendőrt a kérdés feltevésében nem korlátozta.

Megítélésem szerint a rendőr a hatályos jogszabályoknak megfelelően járt el akkor, amikor a bűnüldözési érdeket szem előtt tartva a helyszínen tartózkodóknak kérdéseket tett fel. Az eset összes körülményét figyelembe véve, a rendőr ezen cselekedete az Rtv. 32. §-ban szabályozott felvilágosítás kérésnek minősül.

Nem teszi jogszerűtlenné az intézkedésnek ezt a részét az a körülmény, hogy akihez a kérdést intézték, a nyilatkozattételre egyéb indokok alapján nem kötelezhető, és egyébként egy esetleges későbbi eljárás során a vallomástételt megtagadhatja⁶.

Jelenleg az ügyben rendőrségi eljárás nincs folyamatban, ezért a büntetőeljárásra vonatkozó rendelkezéseket nem kellett figyelembe vennie az intézkedő rendőrnek akkor, amikor a kérdést a kiskorú személynek feltette. A rendőri intézkedésre azért került sor, mert a bíróság által jogerősen elítélt személy a letöltendő börtönbüntetés megkezdésére a megadott határidőben – annak ellenére, hogy az erről szóló értesítést átvette – nem vonult be. A bíróság által kibocsátott elfogatóparancs alapján a körözött személy tartózkodási helyének a megállapítása, felkutatása és elfogása érdekében intézkedtek a rendőrök.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

⁶ **82. § (1)** A tanúvallomást megtagadhatja

a) a terhelt hozzátartozója,

86. § (1) A tizennegyedik életévét meg nem haladott személyt csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. A kihallgatása esetén a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést mellőzni kell.

(2) Aki szellemi vagy egyéb állapota miatt korlátozottan képes megítélni a tanúvallomás megtagadásának jelentőségét, tanúként csak akkor hallgatható ki, ha vallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője vagy a tanúként kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó hozzájárul. A törvényes képviselő vagy a kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó a tanú érdekében ügyvédet hatalmazhat meg.

(3) A tizennyolcadik életévét meg nem haladott, valamint a (2) bekezdésben meghatározott tanú kihallgatásánál a tanú törvényes képviselője és gondozója jelen lehet.

(4) Ha a tanú és a törvényes képviselő vagy a gondozó, illetőleg a tanú által megjelölt hozzátartozó között érdekellentét van, a (2) és (3) bekezdésben meghatározott jogokat a gyámhatóság gyakorolja.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 32. §-a, 33. § (1) bekezdése, 39. § (1) bekezdés b) pontja;
- 1998. évi XIX törvény 82. § (1) bekezdés a. pontja, és a 86. §-a.

Budapest, 2010. augusztus „.....”

Dr. Hatala József r. altábornagy